

Við teimum av mær her ávístu »fakta« og veruleikum rísum í andlitíð má tað vera tungt hjá R. Long at lesa sínar egnu glósur sum »falsum«, »frekheit«, »órættligheit«, »siðloysi«, »óreinheit«, »býttligheit«, »uppspinn úr enda í annan«, allar við sleggjukraft detta á hann sjálvan, tí eg kenni ongan politikara og høvund, ið — sum ávíst og dokumenterað — hevur misbrúkt skrivfrælsi greffligari enn R. Long — fyri at burturforklára og sleppa sær undan ábyrgdini fyri eina væsæliga og óverjiliga politiska støðu.

A Tveroyri, tann 12. januar 1944
P. M. Dam.

Danskt og Føroyskt.

Jóannes Patursson skivur víðvíkjandi lógarmálsurninginum og sigur, at Føroyingar mugu ikki tæna tveimum hørnum. T. v. s. at stendur okkum í boði at velja millum Føroyskt og Danskt, so eigur sjálvandi hvør, ið vil eittast rættur fosturlandsmaður, at velja móðurmál sitt og seta tað í hásetið. Hetta er greitt sagt, og ivaleyst fáa slik orð ljóð hjá øllum fosturlandsvínunum. Men orð eru orð, og veruleiki er veruleiki. Ein noyðist, tá ið slíkur spurningur er havdur á lofti, at spyrja, um tað nú altíð ber til í øllum fyrifallandi víðurskiftum at gera ta nýtslu av føroyskum máli, sum ein ynskí og vildi. Er føroyskt mál so útbúgið, og er tað komið og kann tað fáast so langt, at vit kunnu nýta tað í øllum ferum og í øllum viðurskiftum? Ein er noyddur at siga, at tað er verri enn so, tað væntar nógv í, ja tað er komið lítið áleiðis enn. Vit hava nógv orð og nógv breggj, men ov lítið treystligt, hávaleyst arbeiði. Tað væntar so ógvuliga nógv í, at mál okkara er vordíð tað mentunarlaga amboð, sum eitt mál eigur at vera. Vit kunnu sum dømi nevna skúlnar. Føroyskt mál er vordíð undirvísingarmál, men tað trupult at nýta tað, tí so at kalla allar lærubøkur eru á øðrum tungumáli, og øll kunnu fáta, hvussu trupult tað er hjá børnum at týða frá einum máli til annað. Týðingin verður mangan ræðuliga ring, so ein kundi hildið, at tað var líka so beint, at barnið greiddi frá á máli, lærubókin hevði.

Og er tað vánaligt í barnaskúlanum, so man vera enn verri í

teim so nevndu hægri skúlanum, har læruvinnini eru fleiri og drúgvari.

I øllum hesum umførum krevst tolið verk av dygdarmonnum, verk, sum ikki eru gjørd í dag ella í morgin, men sum mugu hava ár fyri sær; og stýrismenn mugu treða til og fáa fatur á monnunum og ræða um evnini.

At fara og seta grannaland okkara Ísland fram í hverjum andarmáli, er einki gagn í. Sjálsagt eiga vit at læra av øðrum og mest av grannunum; men altíð og stund at fáa aðrar tveittar í næsarnar, skapar bara eina undirlutakenslu og rangsnýr íólsksins áskoðan á okkara egnu víðurskifti. Vit eru ikki Ísland, og Ísland er ikki vit. Tað er stuttligt, at Ísland er vordíð tað avbera land, tað er. Einaferð var sagt, »hvi skal alt ljósið í land-suðri liggja, betri vit runt alla havsbrúnna hyggja...« og nú kann spyrjast, hvi skulu vit hyggja so í ein útnorðin, at vit eru um at bróta hálsin av lið. Vit ganga okkara leiðir, sum hóska okkara víðurskiftum, og vit sigla við teim seglum, ið bátur okkara ber.

Tað má vera øllum skilamonnum greitt, eisini fosturlandskosnum monnum, ið unna Føroyum og føroyskari tungu allan heiður og sóma, at vit eru noyddir at hava annað tungumál við liðina á okkara egna, um vit skulu finna fram til tær keldur, ið renna frá teim ymisku mentunarlondum, og um vit skulu bígva okkum so út, at vit kunnu teljast millum mentunartjóðir. Og tí tykist tað einum at vera skeiðt at skapa ósemju millum okkara mál, og tað mál vit mugu, nýta fyri at kennast við mentunastreymarnar í heiminum.

Áskoðari.

Tíðindi.

A. T.

og Trongisvágs havnarlag hava keypt m/s »Vestmanna«.

Nýggj vinnufelag.

Nýtt vinnufelag er víð at verða stovnað av monnum í Nordskála og Oyrabakka.

Felagið hevur til endamál at keypa hóskað veidifar og at driva handil.

Annað felagið er stovnað í Vestmanna undir navninum »Sulan« við sama endamáli.

Arbeidssemja.

Arbeidssemja er komin í lag við Bretar.

Teir vilja geva somu løn, ið føroyskir arbeidsgevarar rinda og

at lata hetta galda frá 1. januar í ár fyri plássini uttan fyri Klakksvík, Havn og Nólsoy og fyri hesi plássini frá nú av.

Føroyskt í skiparaskúlanum.

Landsnevndin hevur samtykt uppskot til skúlaplán við føroyskum sum fastari lærugrein javnsett við danskt.

Fiskivinna.

Antíð sigur frá, at fiskaselssemjan millum Ísland, Ameriku og Bretland av 27. juli 1942 er endurnýggjað.

Samráðingar

millum fiskimenn og reidarar fara fram í hesum døgum um lønsáttmál. Valdgerðardómstólurin hevur fingið ymsar tættir, t. d. linuveiðisáttmálauppskotini til víðgerðar og avgerðar.

Lønsáttmálin í fjør var ringur fyri fiskimenn víðvíkjandi linuveið.

Kolatilførsan

frá Bretlandi er minnað frá 2000 tonsum niður í 1500 tons.

Hetta ger tað í ein og hægri stig neyðugt, at í Føroyum verður lögð hin mesta orka á at fáa kol og brenni fram í Føroyum.

Nýtt ísvirki í Klakksvík.

Arbeidarar og aðrir í Klakksvík hava fingið maskinur til eitt ísvirki.

Áttalan er at fara undir byggingararbeiði nú við tað fyrsta.

Spunalagið

hjá Kjølbro sigist at vera ílt at fáa liðugt vegna timburtrot.

Tað var eitt ræðuligt spell, at legtingið ikki kundi fáa keypileyvi til tey 4 smáu spunalegini, ið talan var um. Nú er tað ómøguligt at fáa ullina hjá okkum spunna — og tað hevur nýgván nakran tíð verið meiri átroðkandi at fáa klæði tikin úr lagdi.

Úr Íslandi

frættist, at stjórnin har hevur játtað 5 millionur til at bygja skip fyri í Svøríki, og at svenska stýrið hevur givið leyvi til at 35 skip kunnu verða bygd til Íslands.

Landsnevndin

royrir at fáa í lag, at vit í Svøríki vinna somu sømdir sum Íslendingar víðvíkjandi skipabygging.

So ræður um at veita peningin til vega, um vit kunnu fáa skipini.

„Vesturvarðin“.

ið fór til Íslands at royna, sigst at hava noyðst at ligið inni og kroka. Tað hevur verið óveður alla tíðina, síðan hann fór.

Læraraásetan.

Martin Joensen, lærari í Sandvík er vordin lærari við Tveroyra skúla.

Malvina Clementsen, ið er lærarinna í Skúvoy, hevur fingið lærarinnu embætti í Kaldbak.

Krosstein, ið er lærari á Økrum, hevur fingið lærara embættið við Vágs skúla.

Motorbátakeyp.

Trolarafelagið í Vági, G. Fossadal í Haldórvík og A. T. hava keypt hvør sín motorbát frá A/S N. J. Mortensen.

Útreiðslurnar við sjúkrahúsinu í 1944 eru ætlaðar til:

Dr. Aleksandr. Hospital kr 490.000
Klakksvíkar sjúkrahús kr 217.000
Suðuroyar sjúkrahús kr 42.000

Ialt kr 749.000

Sakarmál.

Th. Petersen, sakførari, er stevndur fyri at hava skulsett Dam, lægtingsmanni, at hava forðað mjølið at koma til Føroyar.

Henda skuldseta Th. Petersen's kom fram á fundi á Tveroyri undir val-orrustini í summar.

Sýtt at selja fisk fyri 1 kr. kg.

Eitt Klakksvíkar far, ið Kjølbro segðist at vera reidari fyri, var um dagarnar í Havn við ferskum fiski at selja.

Prisurin var 1 kr. kg.

Seljarin varð varskógvaður, men helt áfram at selja.

So varð honum sýtt at selja, tí prisurin var ov høgur sambært prislógina.

6.453.674 pund ella um 143 milliónur 300 túsund kr.

hava Føroyingar selt fyri í Bretlandi í 3 tey seinastu árin.

Leif Mortensen.

ið er av Tveroyri, hevur skrivað grein um Trongisvág í »Social-Demokraten«, København.

**Blanka er besta
blankingarevni.**

VAAGØ

Tandlæge Kaaber praktiserer i Sørvaa en kortere Tid fra ca. 20. ds.

A. BREND

HEILSOLA

KONTORTID 9—12 2—5 1/2

NB. Kontoret er lukket fra 12 til 2.